

นิทานสุภาษิตจีน (131)

成语故事 (一百三十一)

นิทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในฉบับนี้คือ 挟天子以令诸侯 / 挟天子以令诸侯 xié tiānzǐ yǐlìng zhū hóu (เสี่ย เทียนจื่อ อี้ลิ่ง จูโหว) โดย คำว่า 挟/挟 xié (เสี่ย) แปลว่า บีบบังคับ ควบคุมตัว 天子 tiānzǐ (เทียนจื่อ) แปลว่า โอรสสวรรค์ จักรพรรดิ 以令 yǐlìng (อี้ลิ่ง) แปลว่า ใช้สั่งการ 诸侯 / 诸侯 zhūhóu (จูโหว) แปลว่า เจ้าผู้ครองนครรัฐ เจ้าเมือง เจ้าหน้าที่บ้านเมือง เมื่อนำมารวมกันแปลว่า ควบคุมขังไว้เพื่อใช้ออกคำสั่งแก่เจ้านครรัฐต่างๆ ควบคุมตัวขังไว้สั่งการ ได้ฟ้า หรือแอบอ้างเจ้านายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตน หรือแอบอ้างเบื้องสูงเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนนั่นเอง

จีนในยุคปลายราชวงศ์ฮั่น 汉朝末年/汉朝末年 Hàn cháo mònián (ฮั่นเฉ้ามั่วเหนียน) บ้าน เมืองเกิดศึกครั้งใหญ่ ทำให้เกิดความโกลาหลเดือนร้อนไปทั่วแผ่นดิน โดยเฉพาะสองเหตุการณ์ที่ทำให้ราชวงศ์ฮั่นที่มีการสืบราชบัลลังก์อย่างต่อเนื่องมากกว่า สี่ร้อยปีต้องอ่อนแอและจบสิ้นไปอย่างรวดเร็ว ก็คือ เหตุการณ์กบฏโจโฉฝ่าเหลือง ที่สร้างความ

(ที่มาภาพ : <http://image.baidu.com/search>)

วุ่นวายในสังคมเป็นอย่างมาก และเหตุการณ์ช่วงชิงอำนาจภายในราชสำนัก แน่แน่นอนว่า จะเกิดฝ่ายที่เสียผลประโยชน์ จากเหตุการณ์นั้น แต่ก็จะมีเพิ่มโอกาสให้กับอีกฝ่ายหนึ่ง เสมอ ความวุ่นวายในช่วง ฮั่นตอนปลายเป็นโอกาสของ เหล่าขุนศึกที่คุมกำลังทหารอยู่ตามชายแดนเมืองต่างๆ อ้างความวุ่นวายและช่องสุ่มก่องกำลัง ผู้ที่มีกำลังทหารกล้าแกร่งที่สุดในยุคนั้นก็คือ 董

卓 Dǒng Zhuó โต้งจั่ว (ต้งโต๊ะ) เขาได้โอกาสนำกองทัพชายแดนเข้าเมืองหลวงปราบปรามเหล่ากบฏฝ่าเหลือง หลังจากนั้นก็นำกำลังเข้าวังเพื่อปราบปรามความวุ่นวายภายในราชสำนัก และจัดการเปลี่ยนตัวฮ่องเต้ใหม่ ทำให้โต้งจั่วมีอำนาจสั่งฟ้า สั่งการแทนฮ่องเต้ได้ ต่อมาเมื่อโต้งจั่วถูกโค่นโดยกลุ่มของ 袁术/袁術 Yuánsù หยวนซู (ฮ้วนสุด) อำนาจทั้งหมดจึงตกอยู่ในมือของหยวนซูแทน แต่ต่อมาก็ถูกกลุ่มของ 曹操 Cáocāo ฉาเซา (โจโฉ) โค่นอีกทอดหนึ่ง ฉาเซาเห็นความวุ่นวายในเมืองหลวง เห็นเหล่ายอดขุนศึกต้องมตายมากมาย จึงกลัวว่าตนเองจะมีชะตาเดียวกัน จึงได้ย้ายเมืองหลวงซึ่งก็พื้นฐานกำลังหลักของตนเอง และเชิญฮ่องเต้เสด็จไปประทับยังเมืองหลวงใหม่ อำนาจฮ่องเต้ที่แท้จริงจึงตกไปอยู่ในมือของฉาเซาแต่เพียงผู้เดียว ฉาเซาก็จะอ้างราชโองการของฮ่องเต้สั่งการข้าราชการทั่วแผ่นดิน นี่จึงเป็นที่มาของคำว่า 挟天子以令诸侯 / 挟天子以令诸侯 ควบคุมขังไว้สั่งการได้ฟ้า และคำนี้ใช้กับบุคคลทั่วไปที่ชอบแอบอ้างคำสั่งเจ้านายเพื่อมาบังคับผู้ร่วมงาน หรือผู้ใต้บังคับบัญชาของตน

ข้อคิดจากประโยคสุภาภิตนี้

成语比喻: 用领导的名义按自己的意思去指挥别人。

成語比喻: 用領導的名義按自己的意思去指揮別人。

Chéngyǔ bǐyù: Yòng lǐngdǎo de míngyì àn zìjǐ de yìsī qù zhǐhuī biérén.

เฉิงยหฺวี ปี้ยวี่: โย่ง หลิงเต่า เตอะ หมิงอี้ อัน จื่อจี้ เตอะ อี้ซื่อ ชวี่ จื่อฮุย เปี้ยเหริน

สุภาภิตเปรียบว่า อ้างคำสั่งของของเจ้านายไปควบคุมสั่งการผู้อื่นตามประสงค์ของตนเอง

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาภิตนี้ เช่น

他命令我自己去完成这项工作, 就像挟天子以令诸侯一样, 我相信老板一定不会这样做的。

他命令我自己去完成这项工作, 就像挟天子以令諸侯壹樣, 我相信老板一定不會這樣做的。

Tā mìnglìng wǒ zìjǐ qù wánchéng zhè xiàng gōngzuò, jiù xiàng xié tiānzǐ yǐ lìng zhūhóu yīyàng, wǒ xiāngxìn lǎobǎn yīdìng bù huì zhèyàng zuò de.

ทา มิ่งลิ่ง หว่ว จื่อจี้ ชวี่ หวานเฉิง เจ้อ เชียง กงจ้ว,จ้ว เชียง เสี่ย เทียนจื่อ อี้ลิ่ง จูโหว

อี้ย่าง,หว่ว เชียงซิ่น เหล่าป่าน อี้ตึง ญู่ฮุย เจ้อย่าง จ้ว เตอะ.

เขาสั่งให้ฉันไปทำงานให้เสร็จด้วยตัวเอง มันก็เหมือนแอบอ้างโอรสสวรรค์แล้วสั่งการ

เจ้าเมืองตี่ๆนี้แหละ ฉันเชื่อว่าเจ้านายไม่ได้สั่งเช่นนี้แน่ๆ

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง